

FESTIVAALIOHJELMA

Runomaratoni

RUNOMARATON-FESTIVAALI
17.-18.6.2016 | Sibeliustalo, Lahti

PERJANTAI 17.6. UGRIJUHLAT, Puusepän sali

16.00

Soile Yli-Mäyryn näyttelyn opastus ja runotyöpaja. Opastus avoin kaikille tapahtumaan pääsylipun lunastaneille. Runotyöpajan vetäjänä runoilija, sana-taideohjaaja Anna Isoaro/Yöstäjät ry.

18.00

Kettu ja värit -tanssisatu, ensi-ilta. Kesto n. 45 min.

18.45

Väliaika.

19.00

Tanssiterveisiä läheltä ja kaukaa
Lasten ja nuorten tansseja Karjalasta, Inkerinmaalta, Komista ja Virostä. Suomesta mukana hollolainen kansantanssiryhmä Matit ja Majjat.

20.00

Ugric Slam & open mic @ ravintola Lastu
(sään salliessa terassilla)

Runopuulaakin juontaa kirjailija Jouni Tossavainen. Puulaakissa kisaavat runoilijat Anna-Elina Isoaro ja Lealiisa Kivikari (Suomi), Carolina Pihelgas (Viro), Valeri Alikov (Marimaa), Santtu Karhu (Karjala) ja Gergely Antal (Unkari). Ns. nollarunoilijana eli lavan lämmittäjänä Päijät-Hämeen runopuulakin voittaja Mikko Kallio. Runopuulaakin jälkeen avoin mikki kaikille halukkaille! Vapaa pääsy.

LAUANTAI 18.6. RUNO HEHKUU, Puusepän Sali

10.00

Kettu ja värit -tanssisatu. Kesto n. 45 min.

11.00-12.00

Ketun kierros - toiminnallinen taidepolku kaiken ikäisille

- * Kirjailija Mila Teräs kertoo miten lastenkirja syntyy
- * Tanssia ja maalausta revontulten tunnelmissa koreografi Riia Niemelän johdolla
- * Punoilupajassa punoillaan perinteitä luovasti soveltaen kädentaitaja Elina Koskelaisen johdolla.

12.15

Taidekollektiivi Liiketila: MAA

12.45

Päijät-Hämeen Lausujat: Miksi runojasi kirjoitit?
suomalais-ugrilaista runoutta

13.30

Sivuvalo Projekti: runoilijat Zaila Forss ja Polina Kopylova. Runovideoita ja runoja.

14.00

Pauliina Haasjoki lukee runoja Planeetta-runokokoelmastaan. Haastattelee Päivi Haanpää.

14.45

Runoilija Carolina Pihelgas & Reval Ensemble

15.45

Runoilija Yumi Fuzuki ja kuvataiteilija Hikaru Cho. Kääntäjä Mayu Saaritsa tulkkaa.

16.30

Lähelle, kauas/Close and Far -runovideokilpailun tulosten julkistaminen ja palkittujen runovideoiden katselmus. Kansainvälinen runovideokilpailu järjestettiin keväällä 2016 ja siihen osallistui 73 videota eri maista. Tuomariston edustajana videotaiteilija J.P. Sipilä.

17.30-19.00

Feel Poetry -buffet, ravintola Lastu. Liput 25€.
Varaukset: paasihteri@runomaratoni.com.

19.00-21.00

Värttinän konsertti. Konsertissa väliaika.

- * Puusepän salissa kirja- ja oheistuotemyynti
- * Kahvio ja baari avoinna Puusepän salissa päivällä pe/la.
- Värttinän konsertissa baari avoinna.

Liput: Lippupiste, www.lippu.fi
(hinnat + palvelumaksu 1,50-3,50€/lippu)

Perjantai 17.6.

aikuiset 10€, lapset (4-16v.)/opiskelijat 5€
perhelippu (2 aikuista+2 lasta) 20€

Lauantai 18.6.

aikuiset 12,50€, lapset (4-16v.)/opiskelijat 5€
perhelippu (2 aikuista+2 lasta) 25€

Värttinän konsertti 20 €

* Festivaalipassi 31,50€

(pääsy kaikkiin tapahtumiin, myös Värttinä)

* Alle 4-vuotiaat maksutta

* Runomaratoniin jäsenille kaikki liput -50%.

(Jäsenliput vain Sibeliustalon lipunmyynti).

* Ryhmät: 15 maksavaa aikuista > 1 aik. 0€

Ks. esitysten ja esiintyjien tarkemmat tiedot

KETTU JA VÄRIT

Kettu ja värit on upea, koko perheen kansainvälinen musiikki- ja tanssisaatu, joka kertoo revontulten synnystä. Kettu saa paikan taivaanrannan maalarina ja lähtee etsimään maailman kauneinta väriä. Matkallaan se tapaa monenlaisia otuksia, jotka kaikki kertovat, mikä niiden mielestä on kaunein väri. Näytelmässä on mukana lähes 50 lasta ja aikuista viideltä suomalais-ugrilaiselta alueelta.

Käsikirjoitus: Mila Teräs
Ohjaus: Anna-Riitta Partanen
Koreografia: Riia Niemelä
Musiikki: Matti Hussi
Lavasteet: Länsiharjun koulun 5C-lk
Valosuunnittelu: Janina Laakso
Maskeeraus: Jessica Cassara, Marika Taina
Ketun roolissa: Sisu Aro
Muissa rooleissa: Ari Aro, Kaapo Aro, Elina Ikonen, Julia Berschewski, Venla Starck, Silvia Marjanen, Sanna Ovaska

Tanssiryhmät

Solinat | Inkerinmaa
 koreografia: Galina Laricheva
Vivadance | Karjala
 koreografia: Vilena Polomoshnova
Scatty | Viro (Shaté Dance School)
 koreografia: Gerda Kolossov
Asja Kya | Komin tasavalta
 koreografia: Elena Dombrovskaja
 taiteellinen johtaja: Irina Popovtseva

Soittajat

Matti Hussi | koskettimet
 Antti Akkanen | basso
 Matias Partanen | rummut, lyömäsoittimet
 Silvia Järvinen | viulu

TAIDEKOLLEKTIIVI LIIKETILA: MAA

Monitaiteellinen, suomalais-ugrilainen teos MAA yhdistää tanssia ja sanataidetta, visuaalisuutta ja muotoilua. Se on kokonaisuus, joka mahdollistaa vuoropuhelun yleisön ja tilan kanssa.

ENSIESITYS klo 12.15

Teos nostaa esiin tärkeitä teemoja kuten kieli-identiteetti, sukukielet ja kuihtuvat kieliyhteisöt. Se on kielten ja kirjainten haurauden ja katoavaisuuden, mutta myös uudistamisen puolesta puhuva teos. Teoksen pohjana ovat Kansalliskirjaston tieteellisen tutkimuksen kieliaineistot.

Koreografia ja tanssi:

Meri-Tuuli Risberg, Reetta Kinnari
Puvustus ja lavastus: Elina Koskelainen
Typografia: Marion Robinson

Kuva: Heidi Kotilainen

SOILE YLI-MÄYRY

on suomalainen kuvataiteilija, jonka teosten pääteemana on ihmisyyys ja ihmisen vieraantumisen luonnosta urbaanissa maailmassa.

Soile Yli-Mäyrän ensimmäinen taide-näyttely oli Lahden taidemuseon ensiesiintyjien kilpailussa vuonna 1976 - sittemmin hän on pitänyt yli 300 yksityisnäyttelyä yli 30 maassa. Vuodesta 1993 lähtien hänellä on joka vuosi ollut kesänäyttely taidehallissaan Kuortaneen Mäyrässä ja pysyvä näyttely Yli-Mäyrän Taidelinnassa Orimattilassa.

Yli-Mäyry kertoo olleensa koko 1980-luvun fyysisesti ja henkisesti yksin suomalaisessa taidekentässä.

Teostensa kanssa yksin jääminen aiheutti taiteellisen tukoksen. Sen avaamiseksi hän lähti uudelleen opiskelemaan ja taiteilijana omille teilleen; löysi palettiveitsen pensselin tilalle ja uskoi itseensä.

Taide on Yli-Mäyrälle ainoa tie ja silta ihmisen sisimpään. Hän sanoo, että ihmiseen saa todellisen yhteyden vain taiteen kautta. "Jos minun pitää kiteyttää tuotantoni vain sanaan tai kahteen, se on ihmisen särkyvyys. Eri näkökulmista kuvaan ihmistä, joka menee rikki. Oikeastaan minulla on vain yksi pääteema: se on elämää lasikaapissa", hän kertoo.

Soile Yli-Mäyry sanoo tienneensä jo varhain, että hänestä tulee taiteilija. "Haluan elää ja jättää jälkiä. Minua ei kiinnosta lainkaan se, miten merkittäviä jälkiä pystyn jättämään. En edes tiedä, millainen taide on merkittävää. Se mikä on tärkeää toiselle, ei välttämättä avaudukaan toiselle."

CAROLINA PIHELGAS | VIRO

(s.1986) on Tartossa asuva virolainen runoilija, kääntäjä ja Värske Rõhk -kirjallisuuslehden päätoimittaja. Hän on julkaissut neljä runokokoelmaa, joista viimeisimmät ovat "Kiri kodust" (Kirje kotoa 2014) and "Õnnekangestus" (Onnihalvaus 2011). Jälkimmäisestä kokoelmasta Pihelgasille myönnettiin Gustav Suits -runouspalkinto. Runokäännöksiä hän on tehnyt useista eri kielistä ja kääntänyt muun muassa Pablo Nerudaa, Konstantinos Kavafista sekä Tor Ulvenia.

YUMI FUZUKI | JAPANI

Vasta 24-vuotias Yumi on ehtinyt niittää mainetta ja kunniaa Japanin runouskentällä ja saanut esikoisteoksestaan kolme merkittävää runouspalkintoa vuonna 2010. Kahden julkaistun kokoelman lisäksi Yumi on ollut mukana monenlaisissa poikkitaiteellisissa projekteissa ja tehnyt mm. runovideoita. Nykyään Yumi on yksi Japanin näkyvimmistä runoilijoista ja esiintyy paljon kirjallisuustapahtumissa ja radiossa. Yumin runoja on julkaistu mm. sukka-housuihin ja lyijykyniin painettuina.

Runomaratonilla Yumi esiintyy yhdessä kuvataiteilija Hikaru Chon kanssa. Esiityksessä yhdistyy vartalomaalaus ja runous ennennäkemättömällä tavalla. Lisäksi nähdään yksi Yumin runovideoista. Yumin toisen runokokoelman suomennos julkaistaan kesäkuun alussa - kirjan on suomentanut kääntäjä Mayu Saaritsa, joka toimii Runomaratonillakin Yumin ja Hikarun tulkkina.

HIKARU CHO | JAPANI

Nuori Hikaru Cho on ehtinyt luoda kansainvälisesti näkyvän uran kuvataiteilijana. Hänet tunnetaan erityisesti uniikeista ja maagisesti totuutta muuntelevista vartalomaalauksistaan. Lisäksi hän on tehnyt animaatioita, veistoksia ja suunnitellut asusteita useille eri vaatebrändeille, muun muassa taidesukkahousut, joihin on painettu Yumin runoja. Hikaru opiskelee parhaillaan Musashinin taideyliopistossa Tokiossa. Sekä Hikaru että Yumi vierailevat nyt ensimmäistä kertaa Suomessa.

VÄRTTINÄ

Suomalainen nykykansanmusiikkiyhtye Värttinä syntyi Sari ja Mari Kaasisen perustamana vuonna 1983 Rääkkylässä Pohjois-Karjalassa. Värttinän juuret ovat vienankarjalaisessa perinteessä, erityisesti naisten tavassa laulaa ja runolauluissa.

Värttinän kokoonpano on vuosikymmenten aikana muuttunut useasti. Yhtyeen muodostaa nyt kuusi muusikkoa, kolme laulajaa ja kolme soittajaa. Keulahahmoina ovat runonlaulajanaiset Mari Kaasinen, Susan Aho ja Karoliina Kantelinen.

Värttinä on kiertänyt maailmaa 1990-luvun alusta asti. Sen kiertueet ovat ulottuneet moniin maihin Euroopassa, Pohjois-Amerikkaan, Japaniin, Australiaan ja Brasiliaan. Värttinän kolmannesta levystä *Oi dai'sta* vuonna 1991 tuli yhtyeen maailmanlaajuinen läpimurtolevy, joka myi yli 50.000 kappaletta. Samanlaisen suosioon ei ole yltänyt mikään muu suomalainen kansanmusiikkiyhtye.

Joulukuussa 2005 Värttinä palkittiin taiteen Suomi-palkinnolla. Vuonna 2012 ilmestynyt *Utu*-levy nousi World Music Charts European listan ykkösjalle.

Lokakuussa Värttinä vastaanotti Womex Artist Award 2012 -palkinnon Thessalonikissa Kreikassa.

Syksyllä 2014 Värttinän naiset Susan, Mari ja Karoliina kiersivät Vienan Karjalassa kylissä, jotka olivat maatilkkuneen ja irrallaan juosseine kanoineen "kuin Suomi sata vuotta sitten". Naiset tutustuivat karjalaiseen runonlaulajaperinteeseen ja ammensivat uutta inspiraatiota musiikkiinsa. Vienan Karjalan viimeiset runon-laulajat palauttivat herkkyyden Värttinän musiikkiin. Värttinän naiset myös esiintyivät Haikolan kylässä parillesadalle kuulijalle, joista kaukaisimmat tulivat päivien matkan päästä.

Värttinän uusi levy *Viena* syntyi matkan kokemuksista ja kohtaamisista. Se tekee kunnia vienankarjalaiselle runonlaulantaperinteelle.

PÄIJÄT-HÄMEEN LAUSUJAT

Päijät-Hämeen Lausujat ry:n tavoitteena on edistää sana- ja puhetaiteeseen perehtymistä ja kohottaa niiden taiteellista ja esitysteknistä tasoa. Yhdistys järjestää jäsenilleen tilaisuuksia kehittyä puhetaiteen harrastajina sekä tiedollisesti että taidollisesti ja valmistaa esityksiä erilaisiin tilaisuuksiin. Vuosi 2016 on yhdistyksen 71. toimintavuosi.

PAULIINA HAASJOKI

on helsinkiläinen runoilija, esseisti ja kääntäjä. Haasjoki julkaisi ensimmäisen runokokoelmansa vuonna 1999. Häneltä on julkaistu yhteensä 7 runokokoelmaa, joista uusin, *Planeetta*, julkaistiin keväällä 2016. Haasjoen runoja on ilmestynyt italiaksi, unkariksi, ruotsiksi ja englanniksi ja käännetty lisäksi saksan, puolan ja viron kielille. Haasjoki on palkittu Koneen Säätiön Vuoden kynä -palkinnolla 2010 ja vuonna 2014 Einari Vuorela -runopalkinnolla.

REVAL ENSEMBLE | VIRO/MARIMAA

Ainutlaatuinen klassista, folkia ja oopperaa yhdistävä kokoonpano esiintyy Runomaratonilla yhdessä runoilija Carolina Pihelgasin kanssa. Runomaratonilla ohjelmistossa kuullaan muun muassa säveltäjä Mart Siimerin marilaiseen kansanlauluun perustuvan teoksen Tale vüd (Over the Powerful Water) ensiesitys.

Aare Tammesalu | sello

Aare esiintyy sekä soolona että erilaisissa klassisen musiikin kokoonpanoissa ja toimii aktiivisesti musiikin tuottajana ja opettajana. Solistina ja kamarimuusikkona Aare on esiintynyt yhdessä virolaisten sinfoniaorkestereiden kanssa useissa Euroopan maissa sekä muun muassa Kanadassa, Israelissa, Iranissa, Venäjällä ja USA:ssa. Hän on ollut mukana perustamassa ja järjestämässä useita Viron musiikkifestivaaleja. Aare on Tallinnan Kadriorgin palatsissa järjestettävän Palace Music Concert Series -festivaalin taiteellinen johtaja.

Arete Teemets | laulu

Arete on virolainen sopraano, joka on opiskellut laulua Viron Musiikkiakatemiassa ja Santa Cecilia konservatoriossa. Hän on voittanut useita palkintoja oopperalaulu- ja klassisen musiikin kilpailuissa. Kotimaassaan hän sai Nuoren Muusikon palkinnon 2010. Arete on tehnyt yhteistyötä useiden ulkomaisten kapellimestareiden ja pianistien kanssa ja esiintynyt monilla kansainvälisillä musiikkifestivaaleilla ja kansallisoopperoissa, mm. yhdessä maailmankuulun italialaisen baritonin Renato Bruson kanssa. Vuonna 2012 hän piti soolokonsertin Saarenmaan oopperapäivillä, joka on Viron suurin oopperafestivaali.

Diana Liiv | piano

Diana on virolainen pianisti, jonka ohjelmistoon kuuluu sekä klassista että nykymusiikkia. Hän aloitti pianonsoiton 5-vuotiaana, valmistui Tallinnan musiikkilukiosta ja opiskeli sen jälkeen Viron Musiikki- ja taideakatemiassa. Hän opiskeli myös Sibeliusakatemiassa vuosina 2007-2008. Diana on esiintynyt sekä

solistina että erilaisissa kokoonpanoissa lukuisilla Viron musiikkifestivaaleilla ja konserttoinut useissa eri maissa. Diana on kirjoittanut ja julkaissut kaksi lapsille suunnattua CD:llistä musiikkikirjaa: Neli heldet haldjat (Neljä anteliasta keijukaista, 2005) ja Võluvitsa vägi (Taikasauvan voima, 2007).

Anna Mishina | kansanlaulu

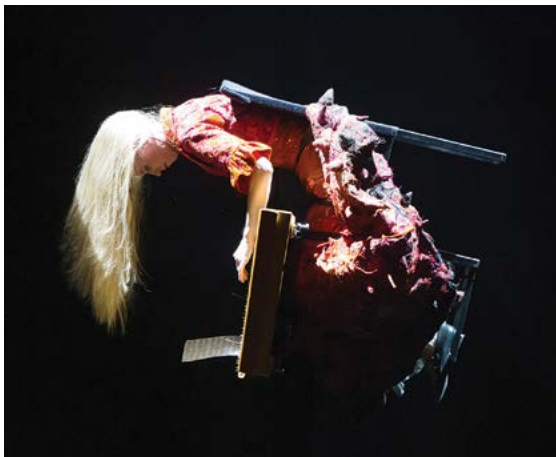
Anna muutti viisivuotiaana Magdanista marivanhempiensa kotikylään Tshebenjakiin ja oppi isoäidiltään marin kielen. Musiikillisesti lahjakas Mishina pääsi 15-vuotiaana opiskelemaan Marin tasavallan pääkaupungin Joshkar-Olan musiikkilukioon. Tällä hetkellä 27-vuotias Anna asuu Virossa. Runomaratonilla Anna laulaa niittymarin kielellä.

Kristi Mühling | kantele

Kristi on virolainen kromaattisen kanteleen soittaja, joka esittää sekä nykymusiikkia että klassista musiikkia, kotimaassaan ja ulkomailla. Mühling on toiminut ensiesittäjänä lukuisissa sävellyksissä, jotka on laadittu juuri virolaiselle kanteleelle. Hän on jäsenenä säännöllisesti esiintyvissä kokoonpanoissa, kuten Resonabilis (www.resonabilis.com) ja Una Corda (www.unacorda.net). Kristi on omistautunut esittelemään ja kehittämään virolaista kromaattista kannelta instrumenttina, jolla on lukuisia mahdollisuuksia.

Kristi Mühling

Kuva: Teet Malsroos

MATIT JA MAIJAT

on yhdeksän nuoren tanssiryhmä Hollolasta. Lähes kaikki tanssijat ovat tanssineet kansantanssia jo yli 10 vuotta nuoresta iästään huolimatta. Matit ja Maijat ovat osallistuneet ahkerasti kansantanssitapahtumiin ympäri Suomea sekä ulkomailla. Ryhmää ohjaavat Hanna Kahrola ja Neea-Reeta Aaltonen. Matit ja Maijat ry järjestää tanssinopetusta kaikenikäisille harrastajille, tanssilajeina kansantanssi, lastentanssi, lavatanssi ja FolkJam-tanssiliikunta.

Tanssien koreografiat:

Susanna Kivinen,
Riia Niemelä ja
Elssa Antikainen.

Aare Tammesalu

Arete Teemets

Anna Mishina

Diana Liiv

SIVUVALO-PROJEKTI

on monikielinen kirjallisuusprojekti, jonka tavoitteena on edistää Suomessa asuvien ja omalla äidinkielellään kirjoittavien runoilijoiden ja kirjailijoiden oikeuksia ja teosten näkyvyyttä.

Zoila Forss (Peru/Suomi) alkoi kirjoittaa runoja noin 10-vuotiaana. Hän opiskeli joukkoviestintää San Marcosin yliopistossa ja valmistui vuonna 1995. Vuonna 2000 Zoila muutti Suomeen ja alkoi opettaa espanjankieltä Malmilla. Opettamista hän jatkoi Järvenpään Opistossa vuoteen 2013. Forss opiskeli lähihoitajaksi ja on ollut hoitotyössä vuodesta 2007. Zoilan ensimmäinen runokokoelma, Revontuli, julkaistiin vuonna 2014 kaksikielisenä runokirjana suomeksi ja espanjaksi: ensimmäisen videorunonsa hän teki vuonna 2012. Tällä hetkellä Zoila opiskelee painoviestintää ja pitää blogia suomeksi ja espanjaksi.

Polina Kopylova (Venäjä/Suomi) on pietarilaissyntyinen runoilija, kirjailija ja kääntäjä. Julkaissut yksittäisiä runoja vuodesta 1991 ja samana vuonna julkaisi esikoisromaaninsa Pyhien maitten aikakirjat. Polina muutti Suomeen 2002. Hänen runojaan ja lyhytproosaansa on julkaistu sekä Suomessa että Venäjällä mm. arvokkaissa Novyi mir sekä Zvezda -aikakausjulkaisuissa. Polina sai palkinnon Pietarin Suomi-instituutin järjestämässä käännöskilpailussa vuonna 2005. Suomessa ilmestynyt venäjänkielinen kirjallisuusjulkaisu Literarus on julkaissut Polinan teoksia säännöllisesti vuodesta 2007 ja 2015 Helsingin kaupungin Kulttuuri- ja kirjallisuuslautakunta myönsi Polinalle työskentelyapurahan kaksikielisen runokokoelman valmistamiseen. Polina pitää blogia sekä venäjäksi että suomeksi.

**KIITÄMME LÄMPIMÄSTI
YHTEISTYÖKUMPPANEITAMME!**

Balassi-instituutti
Unkarin kulttuuri-
ja tiedekeskus, Helsinki

SIBELIUSTALO

Opetus- ja kulttuuriministeriö

KONICA MINOLTA

Eesti Instituut

Päijät-Hämeen Lausujat ry

RUNOMARATON-FESTIVAALI 2016
POETRY MARATHON FESTIVAL
17.-18.6.2016 | Lahti, Finland

Lahden Runomaraton ry

Rautatienkatu 21 B

15110 Lahti

puh. 044 711 9795

toimisto@runomaraton.com

www.runomaraton.com

Sanna Virta | pääsihteeri

puh. 050 411 6869

paasihteeri@runomaraton.com

LIPUT

Lippupiste www.lippu.fi

Liity nyt Runomaratonin jäseneksi!

Jäsenenä olet tukemassa lahtelaista kulttuurityötä ja saat mukavia etuja, muun muassa aina uusimman runo-antologian maksutta ja alennuksia pääsylipuista.

Jäsenmaksu 30€/vuosi.

Liity jäseneksi osoitteessa

www.runomaraton.com/runomaraton-ry/liity-jaseneksi

Tervetuloa mukaan runojen maailmaan!

LAHDEN RUNOMARATON

